

QUELLEN UND LITERATUR ZU JANÁČEK'S JENUFA

Das Verzeichnis umfaßt in alphabetischer Reihenfolge nur jene Arbeiten und Studien, die unmittelbar die Oper und ihre Vorläufer behandeln. Nicht aufgenommen wurden deshalb Gesamtdarstellungen und Monographien, die auch Kapitel über Jenufa enthalten. Einen wesentlichen Teil der Literatur über Jenufa bietet Ota Fric in seinem Aufsatz *Literatura o Leoši Janáčkově* (Literatur über Leoš Janáček) in der Publikation *Leoš Janáček. Obraz života a díla. Prameny, literatura, ikonografie a katalog výstavy*. Redigiert von Jan Racek, Brno 1948. Weitere Literatur über die Oper übernehme ich hier aus meinen Publikationen *Janáčková Její pastorkyňa*, Praha 1954, und aus der Studie *Ke zrodu opery L. Janáčka Její pastorkyňa I*, (Zur Entstehung der Oper Jenufa), *Sborník prací filosofické fakulty brněnské university* F 9, 1965. Außerdem bringe ich eigene neue Arbeiten aus der jüngsten Zeit bis zum J. 1967. Von Referaten und Kritiken werden hauptsächlich solche angeführt, die die Aufführung der Oper im Jahr 1904 besprechen.

- Balthasar, Vladimír: K premiéře Janáčkovy „Jenufy“ v Novém Yorku, *Dalibor* XLI, 1925, 53.
- Branberger, Jan: Počátky moravské lidové opery, *Naše doba* XVI, 1909, 572.
- Branberger, Jan: Nové dráhy pro budoucí operu? *Čas* XVIII, č. 24, 24. ledna 1904 a č. 26, 26. ledna 1904.
- Brod, Max: Noch ein Wort zur Jenufa, *Der Friede* I, 1918, 166.
- Calma, Marie: Z boje pro Janáčkovu Pastorkyňu, *Listy Hudební Matice* IV, 1924/25, 137.
- Calma, Marie: Z bojů o Pastorkyni, *Hudební věstník* XXXI, 1938, 109.
- Calma, Marie: Z bojů za Janáčkovu Pastorkyni, *Národní divadlo* XVIII, 1940/41, č. 9, 2.
- Cígler, Radovan: *Soupis zahraničních inscenací Janáčkových oper*, Moravské muzeum, Brno 1958.
- Dědeček, Pavel: Karel Kovařovic a Její pastorkyňa, v publikaci Jana Petra *Vzpomínámě Karla Kovařovice*, 1940, 91.
- Firkušný, Leoš: Z lidové hudby moravské k Její pastorkyni, *Unie českých hudebníků z povolání*, Praha 1938.
- Firkušný, Leoš: *Poznámky k novému nastudování Její pastorkyně*, *Národní divadlo* XVIII, 1940/41, č. 8, I.
- Firkušný, Leoš: Čtyřicetiletá Jenůfka, *Hudební věstník — Smetana* XXXVII, 1944, 22.
- Helfert, Vladimír: Něco o vzniku opery „Jení pastorkyňa“, *Divadelní list v Brně* IX, 1933/34, 65.
- Helfert, Vladimír: *Bolestný zdroj Janáčkovy Pastorkyně*, *Magazin DP* 1934/35, 146.
- Charvát, Josef: *Jení pastorkyňa, Jevišťe* I, 1904, 15, 76, 103.
- Chvála, Emanuel: *Janáčková Její pastorkyňa*, *Moravská Orlice*, příloha k č. 21 z r. 1904 (otisk z *Národní politiky*).
- Janáček, Leoš: *Úvod k Její pastorkyni*, *Dalibor* XXIX, 1906/07, 49.
- Janáček, Leoš: *Okolo Její pastorkyně*, *Hudební revue* IX, 1916, 245.
- Jenufa (Ihre Ziehtochter)*. Deutsche Übersetzung v. Max Brod. Für die

- Wiener Hofoper textlich eingerichtet v. H. Reichenberger. Wien 1918, UE. Mit dem Artikel Über Janáčeks Wortmelodie.
- Jeremiáš, Jaroslav: Ad vocem: Janáčková Pastorkyňa a Smetana (Několik myšlenek neorganizovaného hudebníka v Praze), Praha 1916 (otisk též v publikaci Bedřicha Bělohávkova: Jaroslav Jeremiáš, Praha 1935, 231).
- Kaprál, Václav: Vzpomínka na první provedení „Její pastorkyně“, Divadelní list v Brně VII, 1931/32, 197.
- Kašík, Hynek: Instrumentační vývoj L. Janáčka a retuše K. Kovařovice v operě Její pastorkyňa (Disertační práce, Brno 1934, rkp.).
- Kašík, Hynek: Retuše Karla Kovařovice v Janáčkově operě Její pastorkyňa, Unie českých hudebníků z povolání, Praha 1938.
- Kunc, Jan: Janáčková Její pastorkyňa, Radikální listy XI, 13. února 1904.
- Kunc, Jan: Její pastorkyňa, I., Lidové noviny XIX, 31. ledna 1911, II., 9. února 1911.
- Kunc, Jan: Vzpomínky na premiéru „Její pastorkyně“, Divadelní list v Brně IX, 1933/34, 74. (Přetisk též v publikaci Janáčkovy opery na brněnské scéně, Brno 1958, v redakci V. Noska).
- Nejedlý, Zdeněk: L. Janáčka Její pastorkyňa, Praha 1916 (otisk z časopisu Smetana VI, 1915/16, 117).
- Něstěv, I.: Jeho padčerica Leoše Janáčka, Moskva 1960.
- Ůadlík, Mirko: Vzpomínka na první provedení Janáčkovy Pastorkyně ve Vídni, Radiojournal XI, 1933, č. 1, 9.
- Otto, Werner: Jenufa, ve sborníku Deutsche Staatsoper, Berlín 1956.
- Pala, František: Janáčková Její pastorkyňa. Opera o třech jednáních. Rozbor. Praha—Brno 1938. Knihovna hudebních rozborů č. 9—10.
- Pala, František: Libreto Její pastorkyně, Národní divadlo XXVIII, 1952.
- Pala, František: L. Janáček a Národní divadlo, Hudební rozhledy VI, 1953, 882.
- Pala, František: Jevištní dílo Leoše Janáčka, Musikologie, sborník pro hudební vědu a kritiku 3, Praha—Brno 1955, 93.
- Procházka, Jaroslav: ... a přece věřím. Třicet let Janáčkovy Její pastorkyně v Národním divadle v Praze. Uspořádal J. Procházka. Praha 1946.
- Procházka, Jaroslav: Libreto opery Její pastorkyňa. Podle Helfertova vydání klavírního výtahu k tisku připravili Marta Krammerová a Jar. Procházka, Praha 1953.
- Procházka, Jaroslav: Její pastorkyňa, Sborník k 25. výročí skladatelovy smrti. Praha 1953.
- Procházka, Jaroslav: Její pastorkyňa, opera Janáčкова národopisného desetiletí, Vlastivědný věstník moravský V, 1953, č. 3, 83.
- Průša, Antonín: Hudební drama na nových základech. L. Janáček: Její pastorkyňa, Neděle I, 1904, č. 6, 70, č. 7, 82.
- Racek, Jan: L. Janáček, ve sborníku České umění dramatické sv. 2. Zpěvohra. Praha 1941, 204.
- Racek, Jan, Rektorys, Artuš: Korespondence L. Janáčka s Marií Calmou a MUDr. Františkem Veselým, Praha 1951, Janáčkův archiv, sv. 8.
- Rektorys, Artuš: Korespondence L. Janáčka s K. Kovařovicem a Ředitelstvím Národního divadla v Praze, Praha 1950, Janáčkův archiv, sv. 7.
- Rektorys, Artuš: Korespondence L. Janáčka s Gabrielou Horvátovou, Praha 1950, Janáčkův archiv, sv. 6. Redaktor Jan Racek.
- Saska, Ferdinand: O první reprize Její pastorkyně, Brněnské noviny, 3. února 1904.
- Sázavský, Karel: Janáčková Její pastorkyňa, Dalibor XXVI, 1904, 51.
- Straková, Theodora: Leoš Janáček na světových jevištích, Moravské muzeum, Brno 1958, (též německy).
- Štědroň, Bohumír: K Janáčkově Pastorkyni, Divadelní list v Brně, XVI, 1940/41, 203. Též Národní divadlo XVIII, 1940/41, č. 8, 1.
- Štědroň, Bohumír: Neznámé dopisy kolem Pastorkyně, Svět, Zlín, 13. 9. 1944, č. 37.
- Štědroň, Bohumír: L. Janáček o Pastorkyni, Program, čtrnáctideník pro kulturní politiku a umění I, č. 2, Brno, 18. října 1945.
- Štědroň, Bohumír: K Janáčkově Pastorkyni, Divadelní zápisník, Programový list Státního divadla v Ostravě 1952, č. 2, 9.
- Štědroň, Bohumír: Janáčkův realismus. K uvedení Janáčkovy Její pastorkyně, Program Státního divadla v Brně VII, 1952, č. 5.

- Štědroň, Bohumír: Lidové kořeny Její pastorkyně, Národní divadlo XXVIII, č. 8, prosinec 1952, 10. Slovensky v časopise Javisko, Bulletin Národného divadla v Bratislave 30. 3. 1955, přepracované vydání ve Slezském sborníku 61 — 1963, č. 2, 74.
- Štědroň, Bohumír: Janáčkova Pastorkyňa padesátiletá, Program Státního divadla v Brně, IX, 1954, č. 1.
- Štědroň, Bohumír: Janáčkova Její pastorkyňa, Praha 1954, Knihovna diváků a posluchačů.
- Štědroň, Bohumír: Ke korespondenci a vztahu Leoše Janáčka a Karla Kovařovice, Sborník prací filosofické fakulty brněnské university, F 6, 1962, 31.
- Štědroň, Bohumír: Vídeňská Janáčkiána, Hudební rozhledy XVII, 1964, 275.
- Štědroň, Bohumír: Ke zrodu opery L. Janáčka Její pastorkyňa, Sborník prací filosofické fakulty brněnské university, F 9, Brno 1965, 325. (Německy Zur Genesis von Leoš Janáček's Oper Jenufa, Jahrbuch der Komischen Oper Berlin V, 1964/65, 151).
- Štědroň, Bohumír: Ke genesi Janáčkových nápěvků mluvy, Hudební rozhledy XVIII, 1965, 678.
- Štědroň, Bohumír: K Janáčkovým nápěvkům mluvy. Zárodky jeho operního slohu, Sborník k 60. narozeninám Josefa Plavce, Praha 1966, 197.
- Štědroň, Bohumír: Zur Genesis der Oper Jenufa von Janáček II, Sborník prací filosofické fakulty brněnské university, H 1, 1966, 25. (Česky ve Slezském sborníku 64, 1966, č. 4, 511).
- Štědroň, Bohumír: Die Urfassung von Janáček's „Jenufa“, Österreichische Musikzeitschrift 22, 1967, č. 4, 206.
- Štěpán, Václav: Její pastorkyňa, Hudební revue X, 1916/17, 28.
- Štěpán, Václav: Německý překlad Její pastorkyně, Hudební revue XI, 1918, 67.
- Štěpán, Václav: Janáčkova Její pastorkyňa ve vídeňské dvorní opeře, Lidové noviny 21. 2. 1918.
- Vogel, Jaroslav: Její pastorkyňa. Rozbor a historie ve sbírce Operní libreta I-19. Praha 1959.
- Vycpálek, Vratislav: Její pastorkyňa, Česká hudba XXII, 1916, 10.
- Závodský, Artur: Gabriela Preissová. Praha 1962.
- Zítěk, Ota: K německému provedení Janáčkovy Její pastorkyně, Hudební revue XI, 1918, 223.